

Коваль В. М.

студентка 1-го курсу факультету підготовки слідчих
Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

**ЗАВДАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ**

Створення Державного бюро розслідувань викликає дискусії та породжує полеміку серед правознавців. Цей орган має за мету встановлення справедливості у суспільстві шляхом розслідування злочинів задля притягнення винних до відповідальності.

Серед представників влади, громадськості, правоохоронців, науковців і пересічних громадян немає єдиної думки щодо необхідності та доцільності створення нового правоохоронного органу, діяльність якого, насамперед, буде спрямована на протидію корупції та розслідування інших злочинів, що вчиняються високопосадовцями, суддями та співробітниками правоохоронних органів. Зважаючи на негативну тенденцію поширення корупції в Україні, пріоритетним напрямом державної антикорупційної політики стала кардинальна зміна підходів до протидії корупції, поєднана із удосконаленням національного антикорупційного законодавства та реформуванням правоохоронних органів. Це зумовлено тим, що проведення фундаментальних реформ у державі неможливе за такого рівня поширення корупції, у тому числі в органах державної влади, суду і правоохоронних структурах. (Скулиш Є. Д. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією [Електронний ресурс] / Є. Д. Скулиш. — 2013. — Режим доступу: file:///D:/D0%97%D0%B0%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%B7%D0%BA%D0%B8/boz_2013_2_10.pdf). Відповідно до статті 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції. 12 листопада 2015 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про Державне бюро розслідувань», а 29 лютого 2016 р. був створений цей орган.

Аналізуючи статтю 5 Закону України «Про Державне бюро розслідування», слід відмітити, що Державне бюро розслідувань вирішує завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування:

1) злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до статті 9 Закону України «Про державну службу», а саме суддями та працівниками правоохоронних органів;

2) злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора — керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України;

3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених в Кримінальному кодексі України.

Крім цього, Державне бюро розслідувань має повноваження, які зазначенні безпосередньо у статті 6 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», а саме: відповідно до покладених на нього завдань та у межах своєї компетенції бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері протидії злочинності та вносить відповідні пропозиції на розгляд Кабінету Міністрів України, звітуючи про свою діяльність у порядку, визначеному цим Законом, та інформує суспільство про результати своєї роботи, виконує інформаційно-аналітичні заходи щодо встановлення системних причин та умов проявів організованої злочинності. Також ДБР може здійснювати оперативно-розшукову діяльність та досудове розслідування злочинів в порядку, встановлених законом, може використовувати гласних і негласних штатних та позаштатних працівників, дотримуючись умов добровільності і конфіденційності цих відносин. Одне з важливих місць займає методика розслідування окремих видів злочинів, а також можливість застосування заходів щодо відшкодування завданих державі збитків і шкоди, а також заходів для повернення в Україну з-за кордону коштів та іншого майна.

Виключно з метою здійснення своїх повноважень ДБР має доступ як користувач до інформаційних систем органів державної влади, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України, самостійно створює інформаційні системи та веде оперативний облік в обсязі і порядку, що визначаються завданнями, покладеними на Державне бюро розслідувань, із дотримання законодавства про захист персональних даних. Забезпечує особисту безпеку особам рядового і начальницького складу, державних службовців Державного бюро розслідувань та інших визначених законом осіб, а також захист осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, від протиправних посягань. Пропонує та затверджує пропозиції до проектів міжнародних договорів України та забезпечує дотримання і виконання зобов'язань. Підтримує співробітництво з поліцейськими та іншими відповідними органами іноземних держав та здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом.

Виходячи з цих повноважень, в Україні буде існувати справжня рушійна сила досудового розслідування, яка в змозі ліквідувати злочинні дії вищих посадових осіб.

Можна зробити висновок, що Державне бюро розслідувань відіграє важливу роль у правоохоронній системі України. Створення даного органу обумовлено проблемним становищем корумпованої частини суспільства України. Задля ліквідації корупції у вищих органах державної влади, судах і правоохоронних органах України даний орган повинен діяти на засадах незалежності та справедливості у вирішенні цих питань.

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук **Кісліцина Ірина Олександрівна**.*

Ковбаснюк О. Р.

студент 1-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Процес реформування системи досудового розслідування кримінальних правопорушень, як важливої складової правоохоронної системи України, розпочався з прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу України, Прикінцевими та Перехідними положеннями якого передбачено створення Державного бюро розслідувань.

Важливими кроками на шляху створення ефективної та дієвої системи досудового розслідування кримінальних правопорушень стало прийняття Закону України «Про Державне бюро розслідувань», який визначає правові основи організації та діяльності ДБР, а також утворення Державного бюро розслідувань України (Постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2016 року № 127), як основи інституційного механізму дотримання справедливості у суспільстві шляхом всебічного та неупередженого розслідування злочинів задля притягнення винних до відповідальності.

Статтею 1 Закону визначено ДБР як центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення та розкриття злочинів, віднесених